

Redactiunea

se află în
Strat'a lui Leopoldu Nr. 44.
Scrisorile nefrancate nu se primesc
în numai de la corespondenții re-
zidenți ai „Federatiunii.” Scrisori
nu se publică. Articlii trai-
si si nepublicați se vor arde si nu
mai la cerere espre sa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnal politici, literari, commerciali și economici.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Prețul de prenumerație:

Pre trei luni	3 fl. v. a.
Pre siese lune	5 " "
Pre annulu intregu	10 " "

Pentru România:

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 " = 16 " "
Pre 3 — 8 " = 8 " "

Pentru inserții:

10 cr. de linia, și 30 cr. taxă timbră
pentru fiecare publicație separa-
rată. În locul deschis 20 cr. de linia.
Un exemplar costa 10 cr.

Marele patriot român modelul de virtute cetățenească, barbatul nobil și resoluțu, unul din veteranii celei mai clasice familii române:

STEFANU GOLESCU

Nu mai este între cei vii. Elu și-a suflat în manele Creșterei, la Paris, în 27. Aug. 8 Sept. înconjurat de frații săi celu mai micu Radu Golescu și de vechii săi amici de principiu: Constantin A. Rosetti și diplomatul Grant, lasându în celu mai profund doliu o mama venerabilă, preste a cărei frunte să așteptă pana adăproape o sută de ani, er națiunei sale lasându comoră neprietenită a exemplelor sale de patriotism, sacrificie și maranțimă.

Stefanu Golescu a fostu unul din primii boeri, care, desbracandu privilegiul aristocratic, a intrat în rendurile *democratice*, spre a lupta cu densa pentru sfaramarea privilegiului.

Elu a murit! Dar faptele sale și amintirea sa o să reverse mandria și mangaiare asupra națiunei române, precum în prezent, asi și în viitorul celu mai departat.

Corpul ilustrului repausat este portretul spre *Romania*, unde va primi ultimă îmbrăcăsare a familiei sale nemangăiate și-a concitatilor sei ce l-au iubit și l-au stimat și unde va fi depusu, spre vechea repausu, în criptă familiară de pre moșia Golescu.

Pest'a, 6/19 Sept. 1874.

Ministeriul dualisticu, adecă ministeriul austriacu împreună cu celu guresc tineri unu consiliu ieri, la 8 curențu în Bud'a, sub presedintia Sale. Dintre ministrii Austriei au să de facă min. pres. principalei ersperg, de Pretis, Banhaus și Lasér' dintre ministrii Ungariei toti, și de Bitto și Szende. Obiectul discuției a fostu reintroducerea impositului vamale pentru importul cerealelor. Acestu imposit se desfășoară anul trecut, candu Ungaria, avându rea slabă, avea trebuit să se înlesnească atenilor procurarea de cereale cu unu mai moderat. Estimpu înse recolăndu mai bunisora, ministeriul guresc voiesce să paraliseze concurin cerealelor ce se importă mai alesu România și pentru acestu sfîrșitul a propus în consiliu reintroducerea impositului vamale, care — firesc — să urce preciul cerealelor ce se porta din strainitate.

Cestiunea a intîmpinat dificultăți din partea guvernului austriac, carele se invioă, că Ungaria să introducă impositul vamale pentru mărfurile sale, fără să-l admittă înse întru granitile austriace. Este luna naturală, că ministeriul unguresc partează și asemenea nu poate să aducă această condiție, că ci atunci impositul vamale de la granitile devine paralizat prin usile deschise ale granitelor austriace.

Dupa grele framantări înse, cestiunea a planat conform intereselor și astfel, după cumu anunță foile officiale de adă, impositul vamale va intra în practica la 1 Oct. a. Ordinului officiale, relativ la aplicarea impositului vamale, va appare cătu de curundu în foile officiale.

Min. de finanțe, Ghyczy, după ce anunță diariile bine informate, pregătitu deja proiectele sale relative la regularea financiilor, pre careva substanță Adunării deputaților și ceniunea viitoră. Intre altele ministerul a proiectat o reducere însemnată

in oficiale instituite pentru stringerea contribuționilor, astfel, că vre-o 30 bioură de acestă natură voru fi desființate și contopite în altele. — Un altu proiect prevede introducerea unei dări pentru articolele comerciale de luxu. Afara de aceste, proiectele ministrului contineau inca multe puncte, menite a imbunătăți, pre cătu se poate, financiare deranjante ale Ungariei.

Min. de justiția, Pauer, a adresat o nota tuturor tribunalelor din Ungaria, prin care le invita să se pronunțe: n-ar fi mai consultu ore, că în locul sistemului de *concedii* să se introducă sistemul de *feria generale* în unul si acelăși timp pentru tote tribunalele? Acestă cestiune a fostu discutată în sedintă plenaria de ieri a trib. din Budapest, care a luatu concluziunea, că pentru tribunalele civile și jud. cerc. să ar pot introduce sistemul propus, înse pentru tribunalele correcționale — ba. În data ce se vor pronunța tote tribunalele, ministrul este decisu a rezolvă această cestiune în sensul opiniunii ce va exprime în respunsurile sale — majoritatea tribunalelor.

Mare este bucuria jurnalisticei magiare produsa de nisice cuvinte magulitorie adresate de Maj Sa comandanțelui supremu al honvedilor maghiari. Prin aceste cuvinte Maj. Sa și-a exprimat Augustă satisfacție pentru manevrele honvedilor din tabăra concentrată la Bruck. — Diuariele magiare incepă a se imbetă din acestu incidentu cu feluri fantasii și speranțe; ba incepă a sustine chiar, că în urmă acestui incidentu Maj. Sa ar fi rezolvat a decretă independentă honvedilor de armă austriaca și că prin urmare Ungaria o să si-aibă armă sa autonomă dependind numai de ministrul de răsboi unguresc. — Nu le invigădămu cătu de putință — vană speranță!

De căteva zile ministrul lucrătorilor publici din Ungaria, Dlu Zichy, se află în București.

Relativ la acăstă „Telegraful” face urmatoreă notită:

„Acăstă vizită n-ar avea nici o însemnatate, de cărui și a fostu facuta în alte timpuri, și de cărui foile ungurești nu au spus, că se tratăza în cestiu nea junctiunilor inca 6 ore cari concesiuni în favoarea Ungariei. Că acăstă vizită are unu scopu politicu și economicu, este că, cam în același timpu cu venirea Domnului Zichy, a sositu în București și Dnii Boerescu și Mavroghești. Ne acceptă dar acum, la o conferință, în care se vor osta și noile concesiuni. Ori ce vomu astăzi în acăstă cestiune, vomu comunică lectorilor nostri. Pana atunci insa amu voi să scim, de cărui și a luat cu Domnul să din Pest'a nescăi-va — *decorațiuni noi?*”

Situatiunea.

(d.) In Cisleitană se deschisera în 15 l. c. tote dietele provinciale, afara de cea din Göz, Triest și Istri'a. Cea ce avem se înregistramu e, că dintr federali numai cei șapte cehi slabii de angheru parasira tabăra națională. Cei alături cehi, federali din Tirolu și Bucovină, și au pastrat campul de activitate de pana acum. La redeschiderea dietei din Pragă fura de facia dintre ministri: Auersperg, Unger, de Pretis și Banhaus. Presidentul tării salutandu pre deputati, și exprimă neșpușă bucuria pentru cei 7 deputati cehi, cari ocupara locu în stangă centrală. Privindu la partitul național din Boemă, potemu să vedea că elu nu a pierdut niciunul prin cei șapte slabani; din contra năsepare că au profitat, că ce alegatorii din tote partile se prepară să tramita celor 7 adrese de neincredere. Ce bucuria în castrele constituionale, pentru cei șapte cehi! Numai de le-ar fi spre bine!

Din Francia avem să înregistramu caletoriile lui Mac-Mahon în provinciile de nord. In Lille, Béthune și Amiens fă primitu pre totu locul cu entuziasm, dar nu i-a prea placut, că ce „se traiesc republică” a facutu să amutescă „se traiesc Mac-Mahon.”

Pretotindene i-s-a cerutu votarea constituui, că republică sub presidiul lui Mac-Mahon se redă Francie bunastarea și fericirea. Mac-Mahon a promis, că la redeschiderea ad. naționale aceea va fi cestiu prima. — Dupa aceste salutări entuziastice s-a dusu maresalul și a luat parte la manevrele dintre Leus și Sainte-Omer. — Alegerea din departementul Maine-et-Loire a esită în favorul republicei, pre langa tote opiniile desperate a le guvernului. Maillé, republicanul, a întrunitu 45187 voturi, er septenalistul Bruas 26025 și bonapartistul Berger 25420 voturi. In 21/9 n. se va face alegere mai strinsă între 2 și triumful republicanilor și că-si assecuratu. — In 13/9 moră Guizot la mosă sa Val-Richer. Cuventele ultime i-au fostu: „Francia e și remane mare... Trebuie să-i serviti cu zel... Nu e usioră a-i servi, dar... trebuie să-i serviti cu zel” catre generalul Cornelis de Witt. Guizot se nascu la 4/10 1787; tota viața a lucrat pentru marirea Franciei, carea astă-di pierde pre unul dintre cei mai mari literati. Fia-i tineră usioră! — La 14/9 se începă în Grasse pertransarea processului asupra celor vinovati la fugă a lui Bazaine. Dupa ascultarea martorilor siedintă se închise și în 15/9 la redeschidere luă cuvențu procurorile generalu alu republicei. Dupa ce aminti unele amenuente ale fugii, sustinută, că Bazaine nu a fugit pre porta, ci pre funie, fiind ajutat de Villette și de negligență sentineli. Asupra lui Villette cere rigore la lege, că-ci elu e primul vinovat; asemenea și asupra lui Doineau, Morchi, Gignoux și Platin; er pre Barrau, Letterme și Lefrançois și-lasa sentinție tribunalului. Inchiajandu apoi dice, că fugă a de compatitum, dar mai multu pentru Bazaine, carele că maresalul mai bine trebuia să alegă mortea, de cătu scăparea pre funie. Sentința a pote se va tine secretă, că-ci cestiunea compromite pre multi.

In Spania nu s-a schimbatu întru nemicu situatiunea. Serano a primitu pre consulii Austriei și Germaniei cu o soluție rara, ceea ce le priesce forte bene și lui Bismarck și lui Andrassy.

**Societatea
ACADEMICA ROMANA.**

Siedintă de la 12/24 Augustu, 1874.

Președinte D. A. Feteu. Membrii prezenți: Laurianu, Ionescu, Massim, Romanu, Caragiani, Odobescu, Urechia, Aurelianu, Hodosiu, Baritiu, Sionu.

La ordinea dilei este raportul comisiunii numita pentru proiectarea regulamentului despre revisiunea dictionariului.

D. Ionescu, raportatorul comisiunii, dă lectura următorului raport:

Domnilor membri.

Comisiunea numita de D-vosă pentru a cercete propunerile facută în sinulu societății academice pentru revisiunea proiectului de dictionar, vine a vă expune în scurtu rezultatul deliberărilor sale.

Două pareri deosebite s-au produs; una a D-lui Massim și alta a D-lui Sionu.

Cea dințâia formulată în termenii următori:

1. Societatea academică intregă, funcționându că secțiune filologică, se procedă imediat la lucrarea prevedută de art. 17 alu regulamentului special din 16. Augustu 1869.

2. Recunoscându necesitatea de a se continua lucrarea acestă de revisiune a proiectului de dictionar și după inchiderea sesiunii, societatea academică se numește o comisiune permanentă, care, în conformitate cu unu planu adoptat de dens'a, să urmeze lucrarea revisiunei. La aceasta parere s'a unitu si subscrisul.

A două parere, susținuta de D. Sionu, este următoare:

1. O comisiune a proiectului de dictionar, compusa de 5 membrii, să se numește imediat de societate.

3. Aceasta comisiune, facandu si unu planu de revisiune, se procedă la prepararea elementelor pentru o nouă ediție a dictionariului.

3. Unu specimen de revisiune să se tiparesca în cursulu anului viitoru pana la începutul sesiunii in numeru de 500 de exemplare.

4. Lucrarea comisiunei de revisiune va servi de baza revisiunei definitive, cu care societatea academică se va ocupa în sesiunea anului viitoru.

Membrii comisiunii se fia renumerati pentru lucrarea loru pre bas'a articelilor 12 si 13 ale regulamentului special din 17 Augustu 1869.

Subscrisul, numit relatore alu comisiunei D-vosă, a credut de prisosu a ve desfășieră aci, D-lorii membrii, motivele parerilor mai susu espuse. Dreptu care vroga se bine-voită a luă in considerare pre aceea, care o veti crede si mai conformă cu conclusele anterioare ale societății academice si cu regulamentului special pentru lucrarea dictionariului limbei romane.

Membrii comisiunii: Sionu, Massim, N. Ionescu.

D. Sionu arăta că d-sa este de opinione separată, că-ci modulu propusu de majoritate i-se pare nepracticu.

D. Odobescu combată atâtă opinionea majoritatii, cătu si a minoritatii comisiunii, si face următori'a propunere:

1. Să se invită din nou comisiunea lexicografică, că se termine lucrarea pana la 1. Augustu 1875.

2. Să se facă invitate toturorii membrilor societății, că in terminu de o luna după inchiderea sesiunii de estu tempu, se declare a luă parte la revisiunea proiectului de dictionar, si in ce modu.

3. Se se numește o comisiune de revisiune resiedinte in București, care se aiba sarcină a aduce la sesiunea anului viitoru unu raportu asupr'a proiectului elaborat de comisiunea lexicografică, propunendu acolo si basele editiunei Dictionariului Academiei.

4. Lucrările, atâtă ale comisiunii de revisiune cătu si ale membrilor neresiedinti, se voru tipari, spre a se prezintă societății in sesiunea viitorie, primindu toti membrii lucratori retributiuni, conformu regulamentului pentru dictionar din 16. Augustu 1869.

Odobescu, V. A. Urechia.

Siedintă de la 13/25 Aug. 1874.

Președinte Dr. A. Feteu. Membrii prezenți: Laurianu, Massim, Urechia, Romanu, Aurelianu, Odobescu, Sionu, Caragiani, Hodosiu, Baritiu, Ionescu.

Se propune alegerea de noi membri. —

D. Sionu, sustinutu de D. Ionescu, propune de membru pre D. Ionu Ghica, din partea căruia se si primește declaratiunea, că consimte a colaboră in secțiunea de științe naturale. Se proclama de membru cu unanimitate.

Se continua discussiunea asupr'a raportului comisiunii, si după cu vorbescu mai toti membri, se pune la votu concluziunea majoritatii, care se primește, cu explicațiunea, că prin cuvântul „recunoscându" din punctul 2. se intielege, că societatea a recunoscutu.

Dupa această, urmandu discussiunea asupr'a urgintiei obiectelor ce suntu la ordinea dilei, se decide cu majoritate, că in totu timpulu sesiunii pre fia-care di să se consacre 3 ore de discussiune pentru dictionar, urmandu, că cele-alalte obiecte să se reguleze in restul orelor ce suntu disponibile.

Siedintă de la 14/26 Aug. 1874.

Președinte Dr. A. Feteu. Membrii prezenți: A. Tr. Laurianu, Iónu Ghica, I. C. Massim, Georgiu Baritiu, N. Ionescu, I. Caragiani, G. Sionu, Ios. Hodosiu, Dem. Sturdza, Ales. Odobescu, P. S. Aurelianu, V. Ales. Urechia si Al. Romanu, secretariu.

D. Nic. Ionescu comunica, că d. G. Sionu, din cauza sănătății, nu poate asiste la

siedintă de astăzi si că l'a rugat a se insarcină ou cetirea procesului verbale. Adunarea ieă actu, insarcinându pre d. A. Romanu cu redactarea procesului-verbale.

D. Odobescu face următori'a propunere:

Să se facă invitate membrilor pre-senti si absinti ai societății, ca se ieă parte la revisiunea proiectului de dictionar, lucrându pana la sesiunea viitoră o parte, care si-o voru allege din acăsta lucrare, pre care o voru supune societății in anul viitoru. Aceste lucrări voru fi remunerate conformu cu dispozitiunile prevedute la regulamentul actualu allu proiectului de dictionar. Al. Odobescu, P. S. Aurelianu.

D. presedinte observă, că astăzi se urmează revisiunea, prin urmare propunerea d-lui Odobescu nu are locu astă-di, ci d-sea să o facă in scrisu, si apoi se va pune la ordinea dilei; după acestă presedintele invita societatea a purcede la ordinea dilei.

D. Laurianu cere a se purcede mai întâi la numirea comisiunii pentru biblioteca, care nu cere decâtă căteva minute, si fiindu-că s'a recunoscutu importantă raportului comisiunii asupr'a raportului delegațiunei si-a compturilor, cere a se face acestea, apoi a se trece la revisiune; er' spre a simplifică actul alegerei, propune a se numi in comisiunea pentru biblioteca d-nii membrii: Odobescu, Caragiani si Romanu.

D. Presedinte, consultandu adunarea, enuncia, că se primește prin aclamatiune.

D. Baritiu citește raportul comisiunii asupr'a raportului delegațiunei si-a compturilor. Adunarea ieă actu si aproba propunerea comisiunii, că bugetul pre exercitiul anului 1875 să se facă mai târziu, cindu posibilitate resultate din concluziile ce se voru luă, voru fi mai bine cunoscute de cătu suntu astă-di.

D. presedinte pune la votu ordinea dilei pentru discussiunea raportului comisiunii. — Majoritatea nu admite pre astăzi, ci pre Vineri, 16/28 Augustu a. c.

Se incepe discussiunea generale asupr'a dictionariului.

D. Sturdza ieă cuvântul, spre a intra in discussiunea generale, si dice, că tesaurul limbei noastre se poate constata: 1) prin glosarie compuse din cărțile vechi d. e. Vasili Lupulu, Dosotehei, cărțile tiparite in Transivani'a, etc.; 2) din limb'a poporului. Cere dar', că s'e simu cu conștiința si scrupulositate, a nu se reproduce unu cuvânt neexactu, ci intocmai cum li-pronuntia poporul; apoi, amintindu, că d. Ciparu are gata unu glosar de cuvinte vechi, dice că d-sa inea s'ară insarcină cu adunarea cuvintelor din autorii vechi, si crede, că aru fi bine că fia-care membru să se insarcineze cu facere de glosarie, luandu d. e. anulu 1820 că termiu de inchizare; cere dar', cum amu dice, a se pune sigiliul celu mare pre tote cuvintele vechi si a se purcede asemene si in privintă neologismilor.

D. Laurianu face d-lui Strudza întrebarea, — deca mai potă luă parte la sesiunea presintă.

D. Sturdza declară, eu parere da că nu poate asiste, avându a se intorce mai la inchizarea sesiunii.

D. Ghica dice, că concursul d-sală astă-data intreruptu, la anul in seara regula.

D. Laurianu comunică o epistolă prima de la membrul actual Vinc. Babacare anunță, că nu poate veni să asiste lucrările sesiunii presintă. — Societatea actu despre acestă.

D. presedinte citește următoarea propunere a d-lui Odobescu:

Vedindu, in raportul subscrisul mine asupra traducării lui Iuliu Ceschimbăr de stilu si de cuvinte, introduse de redactorul analor pre anul 1873, punu, că societatea să statuiesca in modul pozitiv, că „screrile membrilor sei, s'au citit si s'au aprobat in siedintă, se tiparește fara neci o modificare anală. Odobescu, P. S. Aurelianu."

Propunerea se va pune la ordinea dilei in dilele viitorie.

D. Odobescu propune, că societatea să procede fara intardiere la revisiunea proiectului de dictionar, cu scopul d-a publicării editiunii, care se va potă cu drumi: „Dictionarul academic romane", printră acă d-lui socotesc, că societatea bine mai antaiu de tote să statuizeze sele după cari are a se face acea revisiune si aceste baze d-lui le resuma sub următoare optu rubrice:

1. Ca pre viitoru, lucrarea să nu fie imparfață in Dictionar si Glosar, tote cuvintele limbei romane să figureze locul loru alfabeticu, fara oscilare de origine si de provenientia.

2. Ca din articulii lexicografici, in se spilea cuvintele limbei, să lipsească viitoru discusiunile si polemicile asupr'a etimologiei, originei si inteleșulu dicerelor. Inteleșulu să se dea in cuvinte putine, de bine cumpărate si coprindește. Etimologice să se arate numai candu e neîndoiosă si celu putin forte probabile.

3. Neologismii neusitati, adica cuvintele pre cari neci unu scriitoru pana adă (afă de autorii proiectului de dictionar) nu a intrebuiti, să se scoată din rende vorbelor limbei romane, remanendu astă-dată adeveratul dictionar academic să prinda numai materialul limbei noastre existente, si nu elementele unui sistem de limba inchipuita.

4. Cuvințele din dictionariu să fie impreitate, nu pre frase banale si adesea originale alese, ci pre cătu se va potă pre discutiuni din autori romani vechi si moderne precum si pre locutiuni populare dintre care se inlatureze cele triviale si obscene.

5. Acceptiunile cuvintelor să fie bine specificate, mai lămurită espliicate, si definitiuni precise si in varietatea loru nu se uite unele din cele mai usuale, cele cu totul neusită se se lapede.

6. Definițiile terminilor de știință se ia in seara rectificate după starea actuală cunoscintelor omenesci.

FOISIOR'A.

Sistemul nostru solaru.

(urmăre)

Lună.

La începutul tratatului amu dăsu, că sistemul nostru solaru constă din sore si d'in orbi planeti principali; consecintă a ni-ar dictă se trecește acum la examinarea celor alături planeti; dar' fiindcă lună trăbantu pamentului, sta in relații forte strinses cu acestă, amu preferit a vorbi aici ceva despre luna. — Basandu-ne pre oppiniunea lui Laplace de mai susu, ar' trebui se defecem că lună e unu corpu crescut, carele odiniora a formatu partea intregitoria a pamentului; de ora-ce atâtă oppiniunea aceea a lui Laplace, cătu si a celor alături astronomi celebri nu ne prea dau dovedi de probabilitate despre nascerea sistemului nostru solaru, ne marginim a trata despre luna numai că trăbantu alu pamentului, foră se cercămu: cumu si candu s'a nascutu.

Ce e dar' lună? — Unu corpu opac ass menea pamentului, carea inca si-capeta lumină de la soare. Punendu volumulu si mass'a pamentului egale la unitate, afămă că volumulu si mass'a lunei suntu numai 1/49.6 respective 1/79.7 din cele ale pamentului. Centrul lunei e departat de centrul pamentului 60 de rade de acestuia; diametrulu ei adeverat contine 469.2 Milii. Lună se deosbește de pamentu, că ea nu e turtita la poli, ci formează mai multu unu globu. Centrul ei de gravitație e departat cu 8 milii de centrul globului, si anume in partea intorsă de catre pamentu; de aici urmează, că si clim'a lunei nu e in una forma pre amendoue emisferelor. — Inainte de afărarea analisei spectrale si unulu si altulu si-facea idei diferențe despre atmosferă lună; acum inse e constatatu, că celu pucinu partea intorsă spre pamentu nu are atmosferă, pr'in urmare nece apa; asta inse nu o potem dice a priori despre partea oppusa pamentului, dar' la totu casulu aceea trebuie se fia de totu subtitre. Deși părțile constitutive ale lunei suntu aceleasi cu ale pamentului, vegetatiunea si

fântile ei trebuie se aiba una natură cu totul differita de acestoră de pre pamentu, din cauza că atmosferă lună e de totu subtitre, seu lipsesc cu totul.

Ochiul bine inarmat ne areta pre luna inaltimi si affundimi inseminate. Si acolo resare si appune soarele, că si la noi; radii lui attingu, respective parăsesc culmile celealte cu multu mai de tempuriu, adica mai târziu, decâtă văile si d'in umbrele cele estește afămă, că muntii lunei ajung la nalțimea considerabila de 20000 urme, pr'in urmare mai multu ca 1/300 din radiul lunei, pre candu muntii pamentului abia facu 1/800 din radiul lui. Copernicus sustine, că muntii acestia colosalii a lunei s'au nascutu pr'in eruptiuni vulcanice, mà elu affirma chiaru a fi afătuitu in luna unu vulcanu, a căruia crateru contine in diametru 12 milii, pre candu Aetna abia are 1/2 millu in diametru. — Dupa ce vediurem inse cătu ni-su de marginite cunoscintiele despre constituția fizica a pamentului, pre care lu-vedem si calcămu in totu momentulu, urmează de seni, că acelle ni-su cu multu mai marginite si

mai neperfecte facia de luna; de aceea trecește la miscări e lunei.

Pamentul — după cumu vediure — are două miscări; lună in seara trei, adica:

1) Una miscare seu rotire in jurul ossiei sale;

2) Una miscare paralela cu meridianul de la sudu spre nordu si de la nordu spre sudu.

3) Una miscare paralela cu ecuatorul de la apusul spre resaritul.

Aceste două miscări ultime ni-amă lună se miscă de la apusul spre resaritul cu una celeritate de 13¹/₂, graduri 24 ore. Calea ce o percurge lună in giro pamentului e una ellipsă, in care un focularul lu-occupă pamentul. Punctul celu mai aproape de pamentu a ossiei celor mari a acestei ellipses lu-numim perigee, și celu mai departat apogeu. Aceasta ellipsă se inclina spre calea pamentului cu un anghiu de 5 graduri, pr'in urmare ambele se streală in două puncte, care le numim noduri.

Că se ajunga lună de la una stea

7. Form'a cuvintelor să fie aceea, preșau consacratu-o usulu si nata'ră limbiștu-fel, incătu să nu se producă scriere si graiu anomalii nerationate: ora, de vreme ce Romanii toti pronunține, tine, bine, putieni, rugaciune, se serie mene, tene, bene, potinu, ro-

ne.

8. Ortografi'a va trebui asemenea redusa reguli mai practice, spre a înlesni si complică fara folosu cunoștința limbii romane. — Fiindu timpulu inaintat, sunnea se curma, remanendu a se urmări siedintă viitorie.

Cottulu Uniadorei, in Septbre 1874.

On. D-le Redactore!

Dupa cele ce s'au bucinat prin diu-magiare, si in cătu-va s'a atinsu si in rile noastre națiunale despre preparand statu d'in Déva, concede-ne pucinu și in pretiuitulu Diale diuariu, a dă si desluciri cu respectu la preparandia cestione, dupa informatiunile ce ni-le-potutu cascigă. Acăsta preparandia s'a inițiatu la anul 1870, cu limb'a de profe magiara. Pre atunci fostulu inspectoar scolaru, luandu in consideratiune matematice absolute a romanilor d'in cottulu dorei, dupa cum se spune, s'ar fi satu cătra fostulu ministru Eötvös, să eda, că in acăsta preparandia studiele să se propuna si romanesce, spre scopu a si denumit duoi professori.

Ordinatiunei ministeriale i s'a toti satis-
tutu in anul 1870-1872/3 cam pâna la
a lui iuniu, candu schimbandu pre direc-
toare Franciscu Koos, care scădă, ba si
spunea romanesce — de-si fără nici unu
st, pentru că, precum se povestesc, in
diu'a avea altu metodu de propunere;
si directore si mare istoricu, cu occa-
sia unui essamenu publicu trecu cu Han-
du preste Balcanu si la-facu să se bata
apu cu Ciru — dicu, dupa ce se facu
mbulu cu unu Madzsar, — nu scimu
elui de vitia si poroditia, că-ce tote pote
mai unguru nu, — atât'a inse se poate
spre onorea lui, că este c'lu mai mare
gantu sub sōre.

Acestui d'in urma nu-i convine nici
tu, că romanii să-si capete in limb'a
orna educatiunea necessaria pentru ca
a degă imbracisata. — si acăsta cu
a mai vertosu, cu cătu dsa nu scie nici
cuventu romanesce; deci atătu de multu
vîrcolită incocă si 'n colo, incătu cu
putulu anului scolasticu 1873/4 cur-
alu III fă in drumatu să asculte mai
de studie in limb'a magiara, fiindu ajuta-
in acăsta opera si de dlu inspectore,

— ceea ce audiendu elevii, erau pre aci să parasesca institutulu, si, dupa cum se spune, numai professorilor romani li-a succedus a-i molcomi cu asigurări, că acestu reu se va delatură cătu mai curundu; dar', dieu, dnii professori s'a insielatu amaru, că-ce treb'a s'a facutu dupa voi'a si gu-
stul nouului directore.

Mai multu, acestu mare patriotu — pentru că să-si ajunga scopulu — a mersu si mai departe. Scim cu totii, că in diu-
ariele magiare au aparutu articili, cari bu-
cinau in gur'a mare, că statul magiaru e pericolitatu prin preparandia d'in Dev'a, că-ce acolo se căce semburele Daco-Romaniei si provocau la lucru pre dlu mi-
nistru. Limbele rele vorbescu, că toti acesti articili au aparutu la sioptirea marelui pa-
triotu.

In urm'a sgomotului causat prin ace-
sti articlii alarmatori, s'a facutu investiga-
tiune prin unu comisariu ministeriale, si să
vedeti minune, dle Redactore, s'a descope-
ritu una — nimic'a mare, asiè incătu —
dupa cum amu auditu — comisariul u
ministerialu si-a esprimatul pare-
rea de reu, că s'a facutu atât'a sgomotu in diu-
aristica, si acum nu
afla una causa de mna d'a o induce
in protocolul de investigatiune.
Si totu si se vorbesce — si inca d'in partea
celor bine informati — că in urm'a ace-
storu-a dlu ministru Trefort are de cugetu
să casseze cursul romanu, redusu la două
classe, si si acestea numai cu căte-va stu-
die romanesca.

La aceste sciri intrebămu si dīcemu:
baseza-se cursul romanu pre lege,
său e numai d'in gratia? deca se
baseza pre lege, dlu ministru tre-
buie să-lu sustienă; deca nu se baseza
pre lege, cie numai d'in gratia,
cassez-elu, că-ce romanului
nu-i trebuie gratia. — In cottulu
Uniadorei romanii formeza 5/6
d'in populatiune; d'in pung'a si
sudorea loru se platescu profesori,
deci e justu si legalu, că
ei să aiba unu focaluri, unde d'in
sudorea loru — să-si pota cresce
inventiatori.

Scim, că la denumirea professorilor, dlu ministru cere informatiuni de la in-
spectorele scolariu, — noi deci l'am con-
sultă, că, fara a nesui d'a se barricadă totu
cu omeni de ai sei, lipsesc-le acelorua-
chiar si cualificatiunea necessaria — cu
privire la individii denumindu, să asculte si
opiniunea barbatilor nostri, deca nu d'in
cottu, celu putieni d'in Dev'a, — si să nu
faca numai de capulu dsale, precum face
asta-di cu unu bietu clientu de alu seu, —
care possede atât'a pregatire, incătu ar' poté
fi inventiatori bunu la una scola satesca, er'
pre terenul inventiamentului preparandialu
e asemenea omenilor profetului Jona.

Departandu-se in luna lui martie a. c.
professorele ordinariu si definitivu, dlu J.
Candrea, tota lumea credeă, că in locul
dinsului se va denumi profesorele adjunctu,

care, pre langa pregatirile necessarie, pos-
sede perfectu limb'a romana si magiara, si
propune chiar si in limb'a unguresca —
dar' lumea s'a insielatu, că-ce postulu dlu
J. Candrea nu s'a suplini neci pâna in
diu'a de asta-di, că-ce dlu inspectore si-pune
capulu in petre spre a esoperă denumirea
clientului sau de professoru ordinariu. Cătu
despre noi, suntemu de firm'a sperantia, că
dlu ministru, interesatul de inflorirea in-
vestimentului, la implerea postului vacantu
va luă in deosebita consideratiune cualifica-
tiunea si anii de serviciu alu potentilor, si
estu-modu va feri institutulu de deca-
dintia, er' instructiunei va da unu aventu
frumosu.

Mai multi.

Locu dechisul. *)

Onorata Redactiune!

Fiindu publicata epistol'a mea deschisa catra alegatorii cercului electoralu de Buteni si in foi'a „Federatiunea“, me rogă să binevoișca On. Redactiune a dă locu in pre-
tiuit'a foia „Federatiunea“ si urmatorului actu, la a căruia publicare sum silitu prin glōsele facute la ace'a epistolă in foi'a „Al-
bina“ nrulu 62, — observandu totuodata,
spre orientarea On. publicu cetitoru, că
acestu actu rectificatoriu si contra-refessio-
natoriu asupr'a insinuărilor si suspicionă-
rilor Dlu Babesiu, l'amu tramisu in 12.
Septembrie st. n. si Redactiunei „Albi-
nei“ spre publicare.

Rectificari si contr'a refesiuni.

Dlu Babesiu, că redactorele Albinei, cu
occasiunea publicării epistolei mele deschise
catra alegatorii cercului electoralu de Buteni,
in nrulu 62. alu „Albinei“ din 11/23
Augustu, a facutu o multime de observări
si mistificări malitiouse si insinuatōri in
18. glōse.

Nu voescu a me demite in polemia cu
Dlu Babesiu.

Este dejă faptu constatatu si deplinu
cunoscetu inaintea On. publicu romanu,
cumă, decandu s'a ivitu Dlu Babesiu pre
terenul politiciu, neci unu romanu inteligen-
tient, carele a devenit in o'recare rolă poli-
tica seu baserică, nu a remasu neata-
catu, nemangitu, său celu pucinu nesuspicio-
natu de Dlu Babesiu.

Este deplinu cunoscetu, că Dlu Babesiu nu sufere, nu toleră neci un'a idea
său parere contraria cu ale lui, neci in
politica, neci in trebile basericesci de la
nime.

Este cunoscetu, că Dlu Babesiu in slati-
uniunea sa incurabile de nesufierintia, nu
s'a indestulit cu insinuatiunile mistifică-
riale sale in contr'a barbatilor si factori-
lor inteligenți de pre teritoriul coronii
santului Stefanu, ci a trecutu si preste ar-
pati in contr'a factorilor de acolo cu atacuri,
a sat'sface setei sale veninōse nestem-
peravere.

*) Pentru articli publicati sub acesta rubrica Redactiunea nu ieas asupr'a si neci o responsabilitate.

in giurulu ossiei e pururia ecuiforma, dar'
miscarea in giurulu pamentului in urm'a
poterilor centrali e mai rapede in perigaeu
de cătu in apogaeu. D'in acesta neegalitate
resulta că numai cam 3/7, d'in surfaci'a lunei
remane pentru totu de un'a ascunsoa de
ochii nostri. — Dece lun'a rotesce in giurulu
ossiei sale, urmează că si ea, că corpul cre-
rescu, are di si nopte, că si pamentul. Dar
fiindcă rotirea in giurulu ossiei e egală cu
miscarea in giurulu pamentului, urmează că
pre luna diu'a dureza cătu si anulu, va se
dica 29 1/2 dille de ale nostre. Noptile insa
suntu de două specie; partea lunei intorsa
spre pament are nopti de totu intu-
necate, primindu lumina numai de la stelele
cele alalte tipă si de la planeti, afara de
pamentu, chiaru că si acesta de la densa
si inca una lumina de 14 ori mai intensiva
de cătu ceea ce o reflecta lun'a spre
pamentu. Dece se afia spre luna lucitoru,
acela inca voru vedé la pamentu patru
fase, pre cumu vedem si noi la luna; dar'
acelle voru dură timpu mai indelungatul de
cătu ale lunei, proporționalu cu mass'a si
miscările pamentului.

Facundu acumu paralel'a intre pamentu si
luna, afilam si armonia minunata. Vedem
că acelesi legi ale pamentului suntu
applycate la luna. Pamentul, dependindu
de la sore, de semnă in giurulu cestui'a una
ellipssă, si luna dependindu de la pamentu
er' desemna in giurulu lui una ellipssă, totu
d'in aceea-si cauă că si pamentul. La
pamentu afilam di si nopte, la luna aseme-
neea. De ora-ce lun'a depende si de la sore,
calea ei si dilele cu noptile differă de
ale pamentului. Intipindu-ne ince, că sorele
lipsesc si luna depende numai de la
pamentu, amu afilă la densa chiaru acela
scainbări, care le afilam la pamentu facia
de sore. Dar ce ar' folosii totulu, că-ce
amendoue suntu corpori cer-sci oppace; neci
unul neci altul nu ar produce nemicu
d'in căte afilam spre exemplu pre pamentu.

Se punem casulu, că luna nu ar' esiste.
In ce intunecu adancu amu trebui se
traiu, cu deosebire in noptile cele lungi de
ierna. Ori se dicem, că luna nu se misca
de la sudu spre nordu si indereuptu. Atunci
numai una sfasie a pamentului s'ar bucură
de nopti mai luminosse, — locuitorii sar-

Multi dintre b'rbatii atacati i-au re-
spunsu, au polemisat cu densulu, multi
lau si desavuatu, dura totusi nu a folositu
nemică; elu nu s'a indreptat — căci acă-
stă este o bólă incurabila in densulu!

Totă acestea suntu fapte constatate din
trecutu. Acestea nu l'va poté combate neci
insusi Dlu Babesiu.

Nu dura pentru asiu voi a polemisă
cu Dlu Babesiu, neci dora pentrua asiu
intentionă a-i cură bol'a lui incurabila, ci
din respectul si stim'a mea catra publicul român,
că să nu-i succeda bôlei Dlu Babesiu
a seduce pre unii din publicul român
cu insinuatiunile lui malitiouse, — me
sentiesc indatorat a rectifică mistificările
si a respinge cu totă resolutiunea insinuă-
rile mintinăse si sofismele lui stricatișe.

Dlu Babesiu a intentionat a blamă si
a schimosi cuprinsulu epistolei mele deschisa
tienuta in generalitate, intru 'n modu,
cu o multime de glōse, numai la elu privi-
legiatu, era in totă jurnalistică solida si
modesta neindatinat.

Dlu Babesiu, precum acuma, asiā si
mai nainte in alu seu „Leibjournalu“ cu
explicatiuni sofistice, face insinuări si suspi-
cionări in contr'a mea, atât'a din cuprinsulu
vorbirei mele in dieta, cătu si din cuprin-
sulu epistolei mele deschisa, dicându: că eu
isbescu si lucru in contra partiei si pro-
gramei nostră nationale!

Numai la insinuăriile lui voiu reflectă,
preste sofismele si mistificatiunile lui trecu
cu tacere, că-ci acelea se combatu prin sine
si prin patim'a care le caracterizează.

Dlu Babesiu dice in glōsele sale ur-
matorie:

I. „Nu pentru intregu cuprinsulu, ci numai pen-
tru unele magluri ultraiste catra magiari si unele isbiri
in contra nu sciu ce felu, de ultraisti de cari partita
natională nu recunoște că ar avă.“

Diariul dietei dovedesce, că eu neci
cu unu cuventu nu am atinsu partita na-
tională, ci am spusu urmatorie: „recunoscu,
că suntu ore cari factori nationali (fara a
numi că romani) cari nu se misca pre acelu
terenu a moderatiunei si resonului, pre care
me miscu eu si mai multi consoti ai mei“;
in unu altu pasajul amu disu: „suntu si
astu-feliu de deputati nationali (aici era
namu atinsu că romani; se scie că suntu
deputati nationali si de alta nationalitate)
cari cu pretensiunile loru trecu preste li-
mite.“

Prin acăstă nu numai nu am isbitu in
partita națională romana, ci din contra am
significat, că partita națională romana, —
a cărei membru sum si eu insumi, este
moderata, ce amu spusu pre facia in dieta
si la alta ocasiune.

A se intona moderatiunea partitei no-
stre, are bas'a sa in programul nostru;
poftim a cesti punctul 2. in care se dice
apriatu, că cestinea de nationalitate să se
deslege intre marginile intregităței politico-
teritoriale a tieri si fara a face imposi-
bilă o administratiune regula-
ria.“ Precugestatua Dlu Babesiu acăstă?

Ei pre aceiai barbati nationalisti i-am

indesă totu pre acea parte. — Lun'a cu
atraciunea sa asupr'a pamentului pune in
misca oceanurile cele estensse, adeca pro-
duce fluxulu si refluxulu, prin carele se
spala tieruri de materiale cele pestilen-
tiosse, ce le aducu riurile, se adapta de multe
ori tienuturi estense si devinu mai fructi-
fere, si se misca aerul de pre surfaci'a pa-
mentului. Lun'a dar' e unu beneficiu forte
insemnatu pentru pamentu; acesta ince inca
nu remane detorii, elu recompenzeaza bene-
ficiile ce i-le prestează lun'a, reflectandu pre
surfaci'a ei — dupa cumu vediură mai
susu — una lumina de 14 ori mai inten-
siva, că ea ce o primește elu de la luna.
Vedem dar', că maestrul prea potente a
ordinat si aici totulu in unu modu sublimu,
si nu potemu face alta, de cătu se-i admira-
rămu inteleptiunea.

(Va urmă.)

T. Ciontea.

intielesu de atari, cari nu se misca pre tenerulu moderatiunei si trecu preste limite cari in focul animositatii loru perdu din vedere tota tactică si buna cuviintă si trecu intru atâtă preste limitele situatiunei, incătu in locu să domolescă, iritădă, in locu de a fi ascultat, suscitatea odiu si in contră loru si in contră coloru lalți connationalisti.

Credu că astufeliu de declarare de moderatiune nu-a fostu spre discreditarea partitei nationale romane, ci mai multu spre castigarea increderei catra aceea: ce s'a si dovedit prin resultatul momentanu.

Se intielege, că eu nu identificu partea nationala cu unul seu doi membri a partitei, cari au slabitiunea a nu potă fi moderati, a trece preste limite si cari prin manieră loru patimosa au devenit in dicta in acea positiune, in cătu in tota casă representativa nime neci nu-i aculta, neci nu stă in vorba cu ei.

Candu intonediu, că astufeliu de depu-tati seu nationalisti suntu numai exceptiuni intre membri partitei, atunci nu se isbesce in partită natională.

Déca Dlu Babesiu a luat pre sine acesta expresiune a mea si s'a atinsu, nu am ce i-face; — dovedescă contrariul. Me voiu bucură. Aceasta este adeverul, carele astufeliu precisat, sè se combata deca se pote!

II. In glosă 3. dice Dlu Babesiu:

„Dlu Bonciu este preste totu tienutu de acelă, pre carele dñi Tisaiști l'an alesu, că si elu din acea parte să ajute pre coi din drăptă, a parăsă si — de săr potă — chiar a blamă partită natională, specialmente pre Babesiu, intru carele domnii magiari reu amagiti o tienu personificata.“

Aici este o suspicionare calomuoza.

Cine suntu acia preste totu: pote Dlu Babesiu in inchipuirea lui crede, că elu este opinionea publica romana?

Cine l'a impoternicatu pre Dlu Babesiu a exprimă opinionea publica preste totu astufeliu suspicionatoria si calumniantoria si facia de mine si facia de partită lui Tisza? sciu toti, si magiarii si romanii — afara de Babesiu, — că eu, precum si ceialalti doi condeputati romani, cari suntu membri si ai partitei tisajane, ni-am sustinutu deplină independentia in cestiniile de nationalitate.

Sciu toti, cari citescu jurnalele, că partită lui Tisza nu conspirea in contră nationalilor, ci si-spune pre facia parerea contraria in unele cestini de nationalitate, precum si Dlu Babesiu amintesce această in glosă s'a nrulu 8.

Astufeliu de suspicionare de conspira-tiune o dechiaru de calumnia.

Neci magiarii, neci romanii nu se amascula a tiené partită nationala personificata in Dlu Babesiu.

Fantasmagoriă acăstă numai si numai Dlu Babesiu insu-si o are in capulu seu.

Elu singuru se disuesce a obtrude ide'a acăstă in publicu, fara se cugete cineva la acea absurditate.

Trista si stricatiosa ar' fi ide'a acăstă a prentu romanime, déca o-aru nutri aceea ori magiarii ori romanii.

Cumca ide'a acăstă numai insu-si Dlu Babesiu a inventat-o, cumca staruesce la tōta occasiunea a obtrude acăstă idea sclintă in publicu si cumca Dlu Babesiu totudun'a numai pre aceia i-recunoscere de nationalisti, cari mergu neconditionat dupa comandă lui, avemu dovedi pre destule, cari inse nu le voiu insira, căci „exempla sunt odioasa.“

Acestea suntu adeveruri constatare, cari astufeliu precisate sè se combata deca se pote.

III. In glosă 10. dice Dlu Babesiu cu refesiune la person'a mea:

„Tendentia unor nationalisti ai nostri amagiti si profitide a amagi si instraină si pre altii de la programa si solidaritate.“

Totu acea suspicionare malitiosa.

Unde am vatematu său atacatu eu programă natională? unde si cumu am staruitu eu a instraină si pre altii de la programa si solidaritate?

Poftesca Dlu Babesiu a reproduce programul statutoriu in Aradu din anul 1872 si arate intre 9. puncturi a programei, care l'amu atacatu? arate-mi Dlu Babesiu, in

care punctu e contrarietatea absoluta expresa?

Déca nu se afla directiunea contrarietatei absolute in programa, precum neci nu se afla cumu e totusi, că eu vreau a instrui si pre altii de la programa, candu dechiaru că nu me punu in positiunea contrarietatei absolute?

De aici era se vede apriatu, că Dlu Babesiu se identifica si cu programă natională penetră potă — Dnia-lui se sentiesce a fi in positiunea contrarietătei absolute si se afla vatematu dara programa neci decătu.

IV. In glosă 13. se dice:

„Aci omului naturalu i sta mentea 'n locu! cădoră nu suntem noi pigmei, său cretini corporali ori spirituali, că se recunoscem magiarilor superioritatea naturale. Recunoscem o măsura ore care de indreptătire istorica si numerică — dă; dar' si acestă numai pre cătu timpu pactamu că cu frati, pentru dă i măpacă barbarul trecutu cu unu presinte si viitoru mai logion, mai umanu. Prințepe acăstă amicul nostru? lu-rogam se-si insemne bine, căci aci este băsă programei noastre nationale.“

Aici era trebue sè respingu espli-catiunea falsă si mistificarea expresiunei mele.

Oricine vă cugetă incătu asupră intielesului acestei expresiuni despre superioritatea naturale si indreptătita, si vă combina si premisele in cuprinsul epistolei mele, nu vă interpretă-o precum a binevoită a o interpretă Dlu Babesiu.

Eu nu intielegu si neci nu am intentionat a dă acelui intielesu acestui pasu in epistolă mea, că si candu asiu recunoscem o superioritatea măgiara naturalmente nascuta din perfectiunea său insusirile superioare a genului magiaru, ci o superioritate istorica si faptică, care este derivata din natura situatiunei si a inprejurărilor sustatorie de statu, anume din inprejurările istorice, numerului, poporatiunei, valorea numerică a intielegintei, a aversei, etc.

In acestu intielesu a esprimat deja in dieta recunoscerea acestei superiorităti indreptătire si naturale la tempulu seu si On. Dnu A. Mocioni, dara occasionalmente si insusi Dlu Babesiu, si ce siodu e, că atunci nu a atacatu ide'a acăstă!

Dar' aici nu se poate mistifica fara sofismă si fara a nu deveni insusii mistificati! — „Recunoscem si Dlu Babesiu o măsura ore care de indreptătire istorica si numerică, dar' numai pre cătu timpu pactamu că cu frati, pentru dă i măpacă barbarul trecutu cu unu presinte si viitoru.“

Ce va se dica acăstă? a recunoscem o indreptătire, dar' numai pre unu timpu, numai pre cătu timpu?

Are acăstă recunoscere o baza naturală sau legală din imprejurările istorice si faptică, său bă?

Déca are baza, trebue recunoscetu, déca lucrămu si vorbim cu sinceritate si demnitate, — că luptă si pretensiunea drepturilor nationale pentru aceea intre marginile acestei recunosceri nu este eschisa.

Nu este la locu neci decătu dara a me avisă din acestu punctu de vedere la băsă programei nationale.

Si Dlu Babesiu insusi, precum se exprima, are o măsura ore care, prin care totusi recunoscem o superioritate magiară. Si eu am o măsura totu de acea si calitate. Numai pote in privintă a cantității va fi divergintia intre noi.

Elu se occupa cu barbarul trecutu, va se dica: voescem a pactă prin recriminatiiile trecutului. Aceasta directiva este in contră programei noastre.

Eu me ocupu cu situatiunea presintelui si de aicea voescu a edifică spre viitoru.

Cu acestea rectificări si chiarificări m'am sensită indatorat publicului romanu si alegatorilor meu.

Dechiaru, că am ispravitu cu Dlu Babesiu. Dar' nu cu partită, său programă natională.

Nu voiu reflectă mai multu la ale lui, neci aicea, neci la altele, macar ce va spune si serie.

Paguba de atâtă capacitate si lucrare neobosită, că s'a inecat in slabitiuni patimose, incurabile!

Patim'a neci candu nu este si nu a fostu buna sfatuitore. Demetru Bonciu, deputatul dietale.

VARIETATI.

(† Ann'a Badescu nasc. Lobontiu) veduvă repausatului protopopulu al tractelor Margărulei si-a Mi-loanul Ioanu Babes cu a Bággy, a trecutu din vietia, domineca la 1/12 septembrie, in Stîrciu (Selagiu), previghiata in agonia sa de ginerele seu, protopopulu Ioanu Mustea, si lasandu in profundu doliu doue fiice preutese: Juli'a si Veron'a si trei ffi: Alessandru, preotu, Samuilu, notariu, si Jonită, absolvantu in littere si filosofia. Venerabilă matrona, care suportase greutătile familiare a unei vieti de aproape 70 de ani, a fostu unu modelu de virtute casnica si pietate religioasa. Ea a lasat doliu profundu nu numai familiei sale, pentru care a fostu o mama iubita si iubitorie, dar' si toturor celor ce-au cunoscut-o si au stimat in trens'a sentimentele nobile, curatichi a sufletului, activitatea si devotamentul. Fia-i tierin'a usiora si amintirea binecuvantata!

(† Man'a mortii in endurante) era-si smulse din sinulu natiunei noastre pre unu fu demnu si credinciosu. Simeonu Bulcu, preotu gr. c. si profesor la gimnasiul superior romanesc din Beiusu, si-dete sufletulu in manele Atot-poternicului la 5 sept. a. c. abié in alu 34-le anu alu peregrinarei sale pamentesci, lasandu in profundu doliu pre iubită socia Elenă, care lu-deplangă amaru d'inpreuna cu orfanii sei: Corneliu, Juliu si Elenă, soru-sa Ecaterina, nepotulu de frate Teodoru si alti consangeno si afini numerosi. — Osemintele s'au inmormentat intre onorurile colegilor sei profesori, a prentimii din locu si din prejura si-a intregului publicu beiusianu. Ropausatulu fu nascutu in Sîri'a (Vilagos), din parinti tierani si dupa terminarea studiilor gimnasiiale in Beiusu si Orade, a fostu trimis, ca studentu distinsu, in seminariul celebru Sant'a Barbară de Viena, unde sa cunoscă in scientiele teologice. Rentorsu din Vienă fu denumitul profesor la gimn. de Beiusu, unde in timpu de 8 ani a fostu unu modelu de abnegatiune si activitate. Analele gimnasiului de Beiusu i-vor pastră o frumosă aducere amintie, — si acesta, i-e singură remuneratiune permanentă. Pre langa duiosă s'a familia ludeplangu colegii sei profesori si preoti, precum si numerosii sei elevi, oftandu: să-i fie tierin'a usiora si memoră binecuvantata!

(Necrologu.) Prentimă gr. cath. a tractului Buzei Diec. Gherlei cu anima plină de durere anuncia inceata din vietia a onoratului loru confrate Alessandru Crestineanu, fostu parochu a Chetilului si adm. a Boziesiului, care in alu 62-le anu a vietici si 25 a preotiei sale, in 30 Augustu a. c. si-dede nobilulu sufletu in manele creatorului. Osamintele lui onorate de asistentă a 2 Protopopi 7 preoti, 4 teologi si unu numerosu publicu, s'au astrucat in cimitirul gr. cath. a Chetilului. Lu-deplangă multu in tristată sa socia Maria, dinpreuna cu tote rudenile. Fie-i tierin'a usiora si memoră binecuvantata!

(Inca unu necrologu.) Suntemu recercati cu publicarea următorului necrologu: „La 16 curențu a repausatul in Szabad-Batthian contele de Németh-Ujvár Eméricu Batthyany, cavaleru alu mai multor ordine, camerariu si secretariu intimu alu Maj. Sale, fostu jude la tabl'a regesca si comite supremă in cursu de 25 ani alu ciotului Zala.“

(Advocati noi.) Dilele acestei a depusu censură advocatale, in succesiu strălucit, distinsul teneru d. Ioanu Bădintianu. Patria sa natale, Banetulu, va dobandi in trensul negresit unu barbatu viguros si-unu nationalist bravu. — Totu deodata au mai censurat inca si d-nii Stefanu Ioanovici din ciotulu Temisiului si Ioanu Moldvai (Chirila) din Satu-mare. — Dorim noiloru nostri advocați curagi si bunu succesu pre frumosă loru cariera!

(Aviz si rogară.) Subserisul onore a aduce la conșientă onorabilitatea parentii d'in locu si juriu, cumca prelegă la scolă principală gr. cath. d'in Regimul sassescu, că totu de-nă, se incepu cu primul Octombrie st. nou; pr'in urmăre acei onorabili parenti, cari voru a-si tramitea prima acătuie scola, suntu rogati a se tene acescu terminu, pentru ca cu cătu se va cepe propunerea mai regulat, fiindu-principii deodata in scola, cu atâtă se poate acceptă unu progres mai laudabil instructiunea nu va suferi stirbaturi, prin intardiere (carela a acesta scola se practică, venindu-principii, mai allesu atunci pr'in Decembrie) si amblare neregolată adesea ori se intemplă. Er' onorat'ă intinctia a intregu tienutului nostru e reu tota onoarea a indemnă pre poporenă stare materială mai buna, cari voru tramite principii la scola aforă d'in satul, aduce mai antai la acesta scola, sau alta scola română de asemenea catoria si numai după ce-si voru fi cascigă principii in limbă loru maternă basă si dămentulu tuturor obiectelor, precum ună alipire catra limbă loru maternă carea se o iubescă că pre celu mai scump (tesauru) a-i duce in scole straine, unde, rere! principii si după absolvarea claselor normale nu sciu său de locu, seu tare nu ceti romanesce. Reginulu-sassescu, in Septembrie 1874. Georgiu Maior, invitorul prim.

** (Denumire.) Dlu Demetru Drănescu, concepistul ajutorial in ministerul reg. ung. de finanțe, este denumitul totu acelă-si ministeriu de concepistul ministeriale.

† (Scârba comerc. secundaria din Bucovina) a obtinutu dreptulu de publicitate facultatea de a dă testimonie recunoscere de statu.

X (La Mehadia) numerul 68 spitalor sesonalu acestă s'a urcat la 3956. Dacea cam la 2500 au fostu Romani.

Concursu:

Pentru vacanta statuie docentiale imunitata cu officiul cantorale de la scolă c. romana d'in Asoagiul de Josu — popiatul Băsecilor — in comitatul Sucevei mediocru, prin acesta se publică concursu.

Emolumintele impreunate cu aceasta statuie sunt: 127. fl. v. a. ca lefa an 12 cubule de bucate, 1/2 jugeru parafioriu, cuartiru liberu cu gradina de gumi si in fine competitioane stolari.

Doritorii de a ocupa acestă statuie a-si substerne recursele loru provedejute documentele necesare Senatului scolastic local pana la 27 sept. a. c. st. n.

Afara de aceea competitioane au a-si senta in ante de alegere in comună intr-o neca seau di de serbatoria si a assista la liturgia in biserica, spre a dă probe de noscintie sale rituali.

Asoagiul de Josu.

Senatul scolastic, in cointelegeră cu Rs. D. protop.

Bursă de Viena, 18 Sept 1874

Metalice 5%	70
Imprumutul nat. 5%	75
Sorti din 1860	109
Actiunile bancei	971
Actiunile instit. de creditu	233
Obligatiuni rurale ung.	76
" " Temisiane	75
" " Transilvane	73
" " Croato-slav.	79
Londonu	110
Argintu	104
Galbenu	52
Napoleond'or	88

ALESSANDRU ROMAN

Propriet., edit. si red. respondist.